

سراط استراک :
سنہ لک ۳۰ ، التی آیلنی
۲۰ غرور

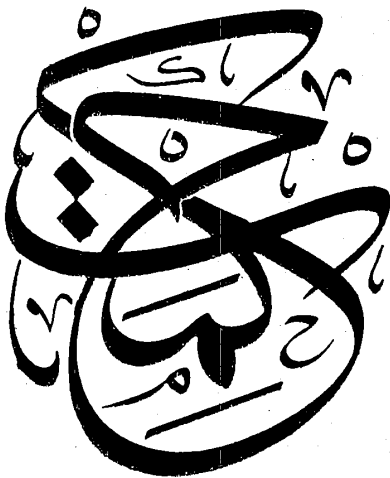
ممالک اجنبیہ ایچون :

سنہ لک ۱۰ ، التی آیلنی ۶ فراتقدر . اعلانات
ایچون اداره ماموری محمد زنی بک مراجعت ایملیدر .

۴ اغستوس افرنجی

۱۹۱۰

۲۹ نisan ۱۳۲۶

صاحب امتیازی :
شہیندز زاده قلبلی
امیر علمی

اداره و تحریر محلی :

جفال اوغلی جاده سنده دائرہ مخصوصہ در .
مخبرات صاحب امتیاز ایله جریان ایملیدر .

نسخہ سی هر برده

۲۰ بارہ در .

۳ جمادی الاول ۱۳۲۸

و الحمد لله رب العالمین : ان شاء الله تعالی

حس ملیت اودرجه نشوونمش دره هر قوم
اناسندن ایرلش قوزی کی، همجنسی آریسور!
ملل مختلفدن متشکل اولان روسیه دولت معظمه سنک
بو یوک تهلکله ره معروض اولدینی شه سزدر.
روسیه، تبه سنک دین و وجدانه مداخله
وقومیلرینه تعرض ایتدیکه اولرکده وار قوتلریله
تخلیس کریانه جالیله جققری یک طبعیدر.

ینه «روسیه» غزته سنده ترکستان حقنه
ملاحظات آتیه ایراد ایدیلور.

ترکستان مملکتی روسیه دولتی که زنکین بر
جزئی اولمله برابر روسیه مملکت ساره سی میانده
صایع تجارت جهتیه بیوک بر موقع اشغال ایتکده در.
بوحقیقی هرکس اعتراف ایتکه مجبوردر. بوتون
دنیا ده شهرت بولش اولان قیمتدار خلیلر نفیس
وانجه معدنی دیکشله ایکندن معمول قومانشر،
میلونلرجه اوقلرله سنوی اخراج ایدیان پاموق
وقوزه دهابر جوق محلی معمولات و محصولات
بونون روسیه دکل، آوروپایی ده تزین ایتکله
مشهور اولدینی بتون ملل متمدنه تصدیق ایدیلور.
صحیح! ترکستانک شو حال مدنیسی دکل آسیا
و آوره باحتی پاموق یشدیرمه ده رقیب اولان آمریکاده
دخی تسلیم ایدیلور. فقط روسیه حکومتی بیلیمک
ایستیمور. چونکه ایستمه ایدی ترکستان کی
مدنی مملکتی روسیه پارلمنتونه اعضا کوندرمک
حقندن محروم ایتز ایدی!

مقاله

قققاسیه مسلمانلری

ایکنجی نسخه مندن مایده

حکومتک تعقیب ایتدیکیشو مسلاک نتیجه سی
اوله رق اهالی مسلمانده مکتب و مدارس اسلامییه
ادبیات ملیه لسان و علم عرفان بتون بتون بر حال
پیشانی و تدنی طوغری سورولمکده ایدی. عموم
قققاسیه ده مکتب و مدرسه نامه لایق و مستحق بر
منبع علم و عرفان قالمه مشدی. مکتب علیه خراب
بنالردن و مدارس دینه مندرس کاشانه لردن عبارت
ایدی. کیمسه ده بونره نسباً بر میل و رغبت قالمه مشدی.
بر جوق برلرده شو خراب بتالریله یوقدی! طریغریوا!
اوتده بری ده علما و مدرسین طلبه نامه کویلردن
بر قاج ذات طویلا بهرق، معلومات دینه تلقین ایدیلور دیلر.
لکن اهالی ده بواشوش علوم دینه، معارف ملییه
دائر حصوله کاش اولان رغبت سنک نتیجه سی اوله رق
بو زوالی طلبه ده عمه موقی اولمقدن بشقه بر شیده
نائل اولایوردی.

بونکله برابر ضروریات حیات اولان ملتی روس
مکتبیه سوق ایتکده ایدی! دوا نرسیده، ضبطلرده
حکمه لرده و بالعموم کافه شئونات حیاتیه ده روس

سندن بشقه یوقدر آرادیمز ایشیفکی کورمک،
اوجاغنه کیرمک، سنی اوت سنی یوققدر.

برلم برسک بیوکسک بوق ایشین
هپ شو وارلق شودوزن کندی ایشک

شهره یکانکی

[ختام]

اندازه شایان تأسف می باشد. این بریشانی بی پایان
اهل اسلام خلی جای افسوس و دریغ است. باستثنای
بعضی علت های دیگر باید اعتراف نمود که جهت
عمده آن بریشانی حاجانجه عرض شد از عدم آمیزش
و اختلاط بوده که بساطت غرور و خود پسندی،
برادران و خویشان و دان خود را قابل ملاقات و لایق
موالات ندیدیم خویشین را بلند و دیگران پست و
مستمند شمردیم. مسلماً غرور و نخوت صاحب
خود را بدرکه فلاکت و کوبه نکت میکشاند، پس
نباید از کوسه ترقی و آبادی ممالک غریبان حیرت نمود
چه ایشان دوسه عصر پیش دریافته اند که بانشین پشت
دیوار آمیزش نکردن باغیار بهیچ وجه مانع عزت
و اعتبار نخواهد بود. و از مهمات اجتماعی هیچ کرمی
را نخواهد کشود. این است که اختلاف مذاهب را
کنار گذاشته با همسایگان آمد و شد کردند در خوبی ها
تقلید و در حرقت و تجارت از هم دیگر مستفید شدند.
ما هم آرزو و مندیم که بقدم و فلق خداوندان حجت
و همت نمونه فضایل اسلامیت و آثار ترقیات عصر
حاضر را در اقوام اسلام بهیچ و نیز به بینم که از ما
ارجند آن بزرگواران مجامع اسلام بویژه ایرانیان
و عثمانیان از حال و اطوار هم دیگر مطلع میشوند،
و از تیک و بدیکر دیگر متأثر و متشکر میشوند. تادر
سایه آن شناسائی و آشنائی کامل هر کونه یکانکی و همد
سنی حاصل و این تفرقه و کشت منفور از طومار
حیات اسلامیان رفع و برطرف شود.

علی اصفهانی

مطبوعات

روس غزته لری

«قیو لایین» غزته سی روس تابعیتده کی اقوامدن
باحث بر مقاله سنده دیورکه:
«شیمدی به قدر روس تابعیتده کی اقوامک تمثیل یک ده
قولای برشی دکدی، لکن شویله بویله بایلدور،
وایش سوروکه نوب کیدیلوردی. شیمدی ایسه
تمثیل ایشی یک مشکل بروضعت آلمشدر، چونکه
شیمدی به قدر و بیج بر اثر حیات کوستره من قوملر
صوک اقلایدن بری مایله نیک بقا و محافظه سی فکریته
دوشمشلر. و بویوله جالیله حقه ده بولونمشلر. ایش
یک واسع صورتده میدان آآور، کوریلور که اولدن
بری تطبیق اولونان تدبیرلر اراتق قائده و برمیور.

دو کولمکه لایق اولان، بوالک صاحبی کیم ایدی؟
بوقی الا آن بیلیم. فقط، شونی بیلیمکه، زیر سقنه
بی قبول ایدن شونباده، نیم کی ده جوق یقیملر
وارددر.

بن. هادی غایبه متدارم. وسرک رحیم،
توازشکار نظرلریکزه آلتده، اوکا انخاف شکران
ایده رم. بن. بویوک ایلیکی اونومیه جیم. دیگر
یتیم قارداشلریمه اله وروب جالیله جیم، ترقی
ایده جیم، یعنی همزده، مسلک زده اتحاد و ترقی
ایده جکن، استقبال آدمی اولقی ایچون بزه بولازمدر.

برله شیش

ای، لرلی کولگری یوقدن وار ایدن اولو
تکریم! سنی طانیم، سکا اینانیم، اللری کولکله
آچار، کولکی سکا باغلار یالواریم. برسک،
برانک بیلیر، اوت برسک! طوغمقدن، طوغور.
مقدن، طور اقدن بریسک، هر یرده وارسک،
کورورورسک، ایشیدیرسک، بیلیرسک، بیوک ایشلرک
جوقدر، یوایشلری اورتا قیسز یاردیمیز یاریرسک.
یالکیز سنک دیکه دیکک اولور، اول دیکک بری
بولور. بویوک، بویوک، بویوک، بویوک، بویوک، بویوک،
کوره بیلدیکم و کورمه دیکم هنره وارسه، هپی
سنک بیوریتک آلتده در. کیمه باشی قالدیرویده
بوندن بویله اولدی، اوندن شویله اولدی دییه من،
قیلمده من، یارادیرسک، ایشلر دیککدن صورولماز.
ایسته بیککندن بشقه اولماز، بیوکسک، بیوکسک اولوق
سکدر، و یالکیز سکا یاقشیر، سن او بیوک
یارادانسیک که، برلده، کولکرده یشایانلرک اک
بیوککدن اک کوچکنه وارنجهیه دکین، هپی کیجه
کوندوز آغلار، صیزار، سنک آدیی جاغیر،
سکا یالواریر، سندن یاردم دیلر، یشیل اولر اوزرنده
صچرایان قوشوشان اوکوره قوزیمقار ملر، سکا
یالواریر، سندن امداد بکار آغلار اوزرنده دالدن
داله اوچان آلتون قسادی کلکیر، مینی مینی
قوشیمقارلر، جویولدار، سنی جاغیر، سندن امداد
بکلرلر. اوت اوت، سن یونارکده دیلرینی بیلیر.
سک، دیوینلری دیوینلرک. آیاغز آلتده طور مبوب
یوادلانان بویورالاق یر، سنک بو قوللریسه
و یردیک اک کوچوک بر طور اچمدر. اوده سکا
قوشار، ای اولو تکرر ایشته، بتون بو وارلق
ایچنده، آراتن، سویله تن، جاغیریلان سنسک،
یورکرمزک اک درین یرلرنده صافلادیمنز اکر
ویادوغری دیوینلرمنی، ایدین ای به بیان سنسک،
اک قراکلای برکیجه ده، کیزلیدن کیزلی به ایشلرین بر
ایشی، کوزله من کورن سنسک. برقرنجه نیک بیل
یارقارلر اوزرنده جیقاردینی کوچوک خشیردیبری،
ایشیدن دیوان سنسک. ایستدیکز آرادیمز سنسک،

لسانی مجبور استمال ایدلیدی ایچون لسان مذ کورک تحصیلی مجبوری اولدی! شیان ملت مکاتب و مدارس ملیتی ترک ایدرله روس مکاتبه طوغری کتیمکه شروع ایددی .

مکاتب مذ کورده بالطبع تدریسات و تعلیمات کافه سی روس لساننده اجرا ایدیلوردی . لسان ملییه ، علم و حلاله ، تعالیم دینییه اصلاعتا و دقت ایدیلوردی! بوسایهده یواش یواش لسان ملییه و معلومات دینه او توتلنقله برابر اخلاق و عادات ملییهده مهلك ضربهلر اورولمقده ایدی !

فی الحقیقه روس مکاتبنده مسلمان اولادینه تعلیم ایدیلن درس پروگراملری تدریسات و قرائت کتابلری نظر دقته آلتیرسه بونلرک اخلاق ملییهده ، قوانین شرعییه نه قدر مغایرودن بین اسلامه نه درجهده مضر اولدینی آشکار اولور .

مثلا روس مکاتبنده تاریخ عمومی درسلینه عائد کتابلرده دور اسلامیت تعریف ایدیلورکن شویله یازیلور .

« عیسی علیه السلام تاریخ تولدنن بش یوز آلتیش طقوزسنه حلول ایتدکن صوکره عربستانده محمد نامنده بر ذات ظهور ایددی . کندیسنه پیغمبرک عنواتی طاهره ق اهالی بی بر جاده ضلالت اغوا ایددی ... الخ .

ایشته اسلام جو جقلمی بیغمبر ذی شانلرک اول ماخلق الله و سر موجودات و رهبر کائنات و حامل حقایق ازلیه و ابدیه اولمسنی تا یام طفولیتدن یاسمه لری و روح قلبلری ایله سرشت ایتملری عوضه بوکی مغایر ادب اولان برطاقم هذیاندن عبارت اولان تلقینات سایه سنده نشو و نما ایدیلورلردی . بوندن ده ا بدتر اولورق مخصوص مسلمان جو جقلمی ایچون و روس ترک لسانلر زنده بر روس میسبوری طرفدن بازلش علم کاتبنده بی ذیشانلر و دین مییمز حقنده ده ا شدتلی بر لسان قوللا تلمشدر . ال غری واک آجینه حق طرفی بودرکه یکن نومرولر مزده قضیلاتی بیان ایتدیکمز شیخ الاسلامق و مفتی لک دائره لری بوکی کتابلری تصدیق ایدرک اسلام جو جقلمی تدریساتی نوصیه ایتلرلردی !!

بوکی تربیه و تعلیمک نتیجه سی نه اوله حقدی ؟ بالطبع روس مکاتبنده تعلیم و تدریس ایله مش ذوات بشون بشون آداب و عادات ملییه دن ، اخلاق و مزینات دینه دن محروم ایدیلر . روسلر کی بونلرده کندی محبطلری ، کندی قوم و ملتلری تحقیر و تحویف ایدیلورلردی . مسلمانلره ، مسلمانلغه یوقاریدن آشای باقیورلردی . آرملر زنده بر جوق ذوات مرید اولورق دین مییندن و از کیوب روس دینی قبول ایتلرلردی . معاذ الله بو حالت و اوضاع بر قاج مدت ده ا دوام ایتسه ایدی . نتیجه سی بک مهم و بک مهلك اوله حقدی .

لکن اسلامیت حامی و حافظ حقیقیسی بولنان تکرری تعالی حضرتلری بوکردهده شو بکسک طاغیر باشنه ضیقیش اوقوام اسلامیه بی اولکر زنده آجیلش

اولان شوجه ضلالت و فلاکت دن استخلاص ایددی . روس انقلابی یا قلاشیوردی . روسیه ده ساکن عموم و اقوام مختلفه آرهنده حصوله کلش حرکت و جنبش اسلام اقوامنده بالطبع سرایت ایددی .

بونلکه برابر قفقاسیه مسلمانلری آرهنده بر قاج منور الافکار ذوات ظهور ایدرک مسلمانلری شو طالب دقلمی خواب غفلتدن ایقاپ ایچون بذل همت ایدیلر .

لایق دقت غرا بشدن اولورق شو ذوات محترمه کندی افکارلریک انتشاری ایچون بته روس لسانی قوللانمقده و روس لساننده نشر ایدیلن بر غزته واسطه سی ایله بیان مطالعات ایتیمکه مجبور اولدیلر . زیرا شو بش سندن اول روس حکومتی قفقاس مسلمانلرینه کندی لسانلر زنده غزته نشر ایتک ، مطبعه تأسیس ایتک کی تشبانه قطعاً مساعدده ایتیلوردی . مسلمانلرک هم وظلملری بولنان ارمنیلر ، کرچیلر و روسلر اوتنه دن بری کندی لسانلر زنده غزته نشرینه ، مطبعهلر تأسیسنه نائل اولدقلمی صرهنده مسلمانلر بوکی شیره مأذون بولنیوردی .

هرنه ایسه اون ایکی سنه بوندن اقدام کوشهرنده بر روس غزته سی بر مسلمان زنجیک الله بکدی . شوذات ایسه غزته بی نشر ایتدیرمک ایچون اطرافنه ارباب غریقی طوبلادی قفقاسیه مسلمانلریک تاریخ تیقظ و اتباهرلری هنوز باشلامش اولور .

مابعدی وار

احمد آغایف

برهمنق قوعات

کریده جریان ایدن احوال - مجلس مبعوثانده واعیانه ژورناللر مسئله سی - شمالی آزادق احوالی - عمود شوکت باشا حضرتلری - سامسون ردیف لواسی - مجلس ملیتک عمید مدتی .

بو هفته نک الهم مهم حادثه سی کرید مجلس ملیتک بونان قرالی نامه کشادی و حرستان اعضاسنک بونان قرالی نامه صداقت یمنی و برملری تشکیل ایدیلور ، ذاتا یکن هفته لرک وقوعات میانهده بویه بر مسئله مهمه حاضر لاقنده اولدقلمی اخبار ایتش ایدک .

یالکز حادثه نک بوکونه قدر اولان شکلی بسبتون تصور و تخمین خارجنده چیقمش اولدقلمی ایچون حیرت ایتامک المزدن کلور . معلوم اولدقلمی اوزره کرید مجلس ملیتک بونان قرالی نامه کشاد ایدلمی و بونان قراله یمن و برلمی موضوع بحث اولمقده اولمسنه قارشی حکومت عثمانیه دول حامیه نزدنده تشبثات مؤثره و قطعیهده بولنمش ، کریدلرلرک بویه بر حرکتیه میدان و برلیه جکنه دائر تأنیات قویه آلتش ایدی . حتی دول معظمه حایه ده کی قونسلوسلری

واسطه سیله بوبایده اجرا ایتدیرمچکاری تبلیغاتی عندالاقضا استعمال جبر و شدت ایله انفاذ ایتیمک اوزره سفائن حربیه اعظامنه دخی قرار و بر مشعلر ، و بر فرانسز حرب سفینه سنک سوده لمانی پیشگاهنده بکرمی بر باره طوب انداختی ایله سنجاعزمی سلاملادیقلمی خبری آلتش ایدی . ایجاب ایدرسه دول حامیه سفائنندن قوریه

سکر اخراجی ایله مجلس ملی دائره سینه اشتغال ایدیه جکی آزانلر طرفدن اولجه اخبار ایدلش اولمسنه رغماً نیتامک بکرمی آلتش بازار ایتسی کونی مجلس مالیک بونان قرالی نامه کشاد ایدلیدی و اعضاسی خرسیتایه نک بونان قرالی نامه یمن ایدلیدی بته آزانلر طرفدن خبر و برلش و شو حرکت جرآنکارانه قارشی یالکز اسلام مبعوثلریک پروتستو ایدلکری ذکر ایدیه لرک دول حامیه طرفدن هیچ بر حرکت اعتراضیه وقوع بولوب بولمقلمی نقطه سی تمامیه مسکوت عنه کچمشدر . ایسته ایشک مستلزم حیرت اولان جهتی بوراسیدر . مع مافیه بو حیرت ، عثمانیلرک بوجرانه قارشی نمایه جقلمی بیلمدکلمی معنانه دکدر . عثمانیلر کریدی حاکمیت عثمانیه تحتحمده محافظه ایتک ایچون نهایت

الامر نمایه جقلمی بک اعلا بیلورلر . بوبایده کی قرار قطعلمی شیمیدی ب قدر بیک وسیله ایله ، متینلر ، دوخا اعانه لری ایله اثبات ایتش و ایتیمکه درلر . ایش عثمانیلر قالنجه ، عثمانیلر کریده طوغریدن طوغری به عسکر سوق ایدیرک عصاه حقوق عثمانیه بی طامعنی یالکز بیاورلر دگی ، حتی جانه منت بیلور . حتی کریدی قره دن ضبط ایتیمکه ده بیلورلر . کریده شله نما اولمقده اولان برکان آتش فشانیکی بونانستانه حدی بیله بر

مکه کریدکده صورت عادیده تسخیر قابیلره جکی عثمانیلرک مجز ویدر . یالکز دول حامیه نک سوزلری اثبات ایتامش اولمقلمی درک بزم حیرتلی موجب اولمشدر و اولور ، خالادول مذ کورمک بومسئلهده افعالی ایله اقوالی توافق ایدیه جکنه بر درلوا یانه ماقدمه ز ، حتی دول مذ کورمک ایتالانک کریدیلر اوزرنده اجرای نفوذ و تأثیر ایتیمکن ممانعت ایتدیکنه دائر اولان سوزلره بیله ایانه میورز . بوتردن طول مدت دوام ایدیه جک ماهیتده اولوب بر قاج کون ظرفنده حقیقت تمامیه میدانده چیقمق ، عثمانیلرک هرجهاد آباد کریدی و برمانکن عبارت اولان عزم و قرارلرینه مستنداً چیزیلرک خط حرکتلری تعین ایلیمکچکر . شوراسی محققدرکه کریدی موجودیتز بهاسنه المزدن چیقارماق امرنده کی عزمی قطعی و لایتغیردر : الحکم الله

§ هفته نک وقوعاتندن بریخده انکلتزه قرالی یدنجی ادواردک وفاتی تشکیل ایدیلور . متوقای مشارالیه صلح و مسالته خدمت ایتش و بالخاصه عثمانلیق محبتله تمایز ایلش بر ذات ایدی . ضیاع ایدیلی عثمانیلر جهده تأسف ایله تاقی ایدلش و مراسم تدفینه سنده حاضر بولنق اوزره ولی عهد حضرت تارینک